

Colossians

The purpose of this apparatus is to show all variation within **Family 35**, as identified by a complete collation of the following thirty-seven representative MSS—18, 35, 201, 204, 328, 386, 394, 444, 604, 757, 824, 928, 986, 1072, 1075, 1100, 1248, 1249, 1503, 1548, 1637, 1725, 1732, 1761, 1768, 1855, 1864, 1865, 1876, 1892, 1897, 2080, 2352, 2466, 2554, 2587 and 2723. The first reading is that of the family and represents the vote of all the collated MSS (listed above) that are not identified as having a variant. It goes without saying that the base text is that of the family archetype, empirically determined. 18, 444, 1732, 1864, 2554 and 2723 have no variants.

ΠΡΟΣ ΚΟΛΟΣΣΑΕΙΣ¹

[Salutation]

1.1 Παυλος, αποστολος Ιησου Χριστου δια θεληματος Θεου, και Τιμοθεος ὁ αδελφος, 2 τοις εν Κολοσσαις² ἁγιοις και πιστοις αδελφοις εν Χριστω: χαρις ὑμιν³ και ειρηνη απο Θεου Πατρος ἡμων και Κυριου Ιησου Χριστου.

[Building rapport]

3 Ευχαριστουμεν τω Θεω και Πατρι του Κυριου ἡμων Ιησου Χριστου παντοτε περι ὑμων προσευχομενοι 4 (ακουσαντες την πιστιν ὑμων εν Χριστω Ιησου και την αγαπην την⁴ εις παντας τους ἁγιους), 5 δια την ελπιδα την αποκειμενην ὑμιν εν τοις ουρανοις, ἦν προηκουσατε εν τω λογω της αληθειας 6 (του ευαγγελιου του παροντος εις ὑμας καθως και εν παντι τω κοσμω, και εστιν καρποφορουμενον και αυξανομενον⁵ καθως και εν ὑμιν, αφ' ἧς ἡμερας ηκουσατε και επεγνωτε την χαριν του Θεου εν αληθεια), 7 καθως και εμαθετε απο Επαφρα, του αγαπητου συνδουλου ἡμων, ὅς εστιν πιστος ὑπερ ὑμων διακονος του Χριστου, 8 ὁ και δηλωσας ἡμιν την ὑμων αγαπην εν πνευματι.

[Christ preeminent]

[Walk worthily of the Lord]

1.9 Δια τουτο και ἡμεις, αφ' ἧς ἡμερας ηκουσαμεν, ου παυομεθα ὑπερ ὑμων προσευχομενοι και αιτουμενοι ἵνα πληρωθητε την επιγνωσιν του θεληματος αυτου εν παση σοφια και συνεσει πνευματικη, 10 περιπατησαι ὑμας αξιως του Κυριου εις πασαν αρεσκειαν, εν παντι εργω αγαθω καρποφορουντες και αυξανομενοι εις την επιγνωσιν του Θεου· 11 εν παση δυναμει δυναμουμενοι κατα το κρατος της δοξης αυτου, εις πασαν ὑπομονην και μακροθυμιαν· 12 μετα χαρας ευχαριστουντες τω⁶ Πατρι τω ἱκανωσαντι ἡμας εις την μεριδα του κληρου των ἁγιων εν τω φωτι· 13 ὅς⁷ ερρυσατο ἡμας εκ της εξουσιας του σκοτους και μετεστησεν εις την βασιλειαν του Υἱου της αγαπης αυτου, 14 εν ᾧ εχομεν την απολυτρωσιν δια του αιματος αυτου, την αφεσιν των ἁμαρτιων·

[The supremacy of Christ described]

15 ὅς εστιν εικων του Θεου του αορατου, πρωτοτοκος πασης κτισεως, 16 ὅτι εν αυτω εκτισθη τα παντα—τα εν τοις ουρανοις και τα επι της γης, τα ὄρατα και τα αορατα, ειτε θρονοι ειτε κυριοτητες ειτε αρχαι ειτε εξουσιαι—τα παντα δι' αυτου και εις αυτον εκτισται· 17 και αυτος εστιν προ παντων, και τα παντα εν αυτω συνεστηκεν. 18 Και, αυτος εστιν ἡ κεφαλη του σωματος, της εκκλησιας·

ὅς εστιν αρχη,⁸ πρωτοτοκος εκ των νεκρων, ἵνα γενηται εν πασιν αυτος πρωτευων, 19 ὅτι εν αυτω ευδοκησεν παν το πληρωμα κατοικησαι 20 και δι' αυτου αποκαταλλαξαι τα

¹ Both the Text and the apparatus are the responsibility of Wilbur N. Pickering, ThM PhD, ©.

² κολοσσαις || κολασσαις [40%] 149,201,328,394,604,757,986,1075,1249,1548,1855,1864,2352,2587

³ υμιν || --- 386

⁴ την || ην εχετε (11.4%) 2080

⁵ και αυξανομενον 35^c || --- (52%) 35

⁶ τω || 1 θεω και [30%] 1768,1892^m

⁷ ος || 1 και 1897

⁸ αρχη || απαρχη 1249

Colossians

παντα εις αυτον, ειρηνοποιησας δια του αιματος του σταυρου αυτου—δι' αυτου, ειτε τα επι της γης ειτε τα επι¹ τοις ουρανοις.

[The truth applied]

21 Και υμας (ποτε οντας απηλλοτριωμενους και εχθρους τη διανοια εν τοις εργοις τοις ποιηροις) 22 νυνι δε αποκατηλλαξεν εν τω σωματι της σαρκος αυτου δια του θανατου αυτου, παραστησαι υμας² αγιους και αμωμους και ανεγκλητους κατενωπιον αυτου—23 ει γε επιμενετε τη πιστει τεθεμελιωμενοι και εδραιοι, και μη μετακινουμενοι απο της ελπιδος του ευαγγελιου, ου ηκουσατε του κηρυχθεντος εν παση τη κτισει τη υπο τον ουρανον, ου εγενομην εγω, Παυλος, διακονος.

[What Paul does and why he does it]

[Present everyone perfect in Christ]

1.24 Νυν χαιρω εν τοις παθημασιν μου υπερ υμων και ανταναπληρω τα υστερηματα των θλιψεων του Χριστου εν τη σαρκι μου, υπερ του σωματος αυτου, ο εστιν η εκκλησια, 25 ης εγενομην εγω διακονος κατα την οικονομιαν του Θεου³ την δοθειςαν μοι εις υμας, πληρωσαι τον λογον του Θεου, 26 το μυστηριον το αποκεκρυμμενον απο των αιωνων και απο των γενεων, νυνι δε εφανερωθη τοις αγιοις αυτου· 27 οϊς ηθελησεν ο Θεος γνωρισαι τις ο πλουτος της δοξης του μυστηριου τουτου εν τοις εθνεσιν, ος εστιν Χριστος εν υμιν, η ελπις της δοξης· 28 ον ημεις καταγγελλομεν, νουθετουντες παντα ανθρωπον και διδασκοντες παντα ανθρωπον⁴ εν παση σοφια, ινα παραστησωμεν παντα ανθρωπον τελειον εν Χριστω·⁵ 29 εις ο και κοπιω, αγωνιζομενος⁶ κατα την ενεργειαν αυτου την ενεργουμενην εν εμοι εν δυναμει.

[A wealth of confident understanding]

2.1 Θελω γαρ υμας ειδεναι ηλικον⁷ αγωνα εχω περι υμων και των εν Λαοδικεια, και οσοι ουχ εωρακασιν το προσωπον μου εν σαρκι, 2 ινα παρακληθωσιν αι καρδιαι αυτων, συμβιβασθεντων εν αγαπη και εις παντα πλουτον της πληροφοριας της συνεσεως, εις επιγνωσιν του μυστηριου του Θεου και Πατρος και του Χριστου, 3 εν ω εισιν παντες οι θησαυροι της σοφιας και της γνωσεως αποκρυφοι.

4 Τουτο δε λεγω ινα μη τις υμας⁸ παραλογιζεται εν πιθανολογια. 5 Ει γαρ και τη σαρκι απειμι, αλλα τω πνευματι συν υμιν ειμι, χαιρων και βλεπων⁹ υμων την ταξιν και το στερεωμα της εις Χριστον πιστεως υμων.

[Christian responsibility]

2.6 Ως ουν παρελαβετε τον Χριστον, Ιησουν τον Κυριον, εν αυτω περιπατειτε, 7 ερριζωμενοι και εποικοδομουμενοι εν αυτω και βεβαιουμενοι¹⁰ εν τη πιστει, καθως εδιδαχθητε, περισσεουντες εν αυτη¹¹ εν ευχαριστια.

[Christ VS 'the world']

8 Βλεπετε μη τις υμας εσται ο συλαγωγων¹² δια της φιλοσοφιας και κενης απατης, κατα την παραδοσιν των ανθρωπων, κατα τα στοιχεια του κοσμου και ου κατα Χριστον. 9 Οτι εν αυτω κατοικει παν το Πληρωμα της Θεοτητος σωματικως, 10 και εστε εν αυτω πεπληρωμενοι ος εστιν η κεφαλη πασης αρχης και εξουσιας· 11 εν ω και περιετμηθητε, περιτομη χειροποιητω, εν τη απεκδυσει του σωματος των αμαρτιων της σαρκος, εν τη

¹ επι || εν [50%] 1892^c

² υμας || ημας 1892

³ του θεου || --- 1637

⁴ και διδασκοντες παντα ανθρωπον 757^c || --- 757,1865 (obvious homoioteleuton)

⁵ χριστου || 1 ιησου [60%] 1892^c,2080

⁶ αγωνιζομενος || αγωνιζομενος 394

⁷ ηλικον || ηλικον 1855

⁸ υμας || ημας 1876

⁹ βλεπων || βλεπω 757

¹⁰ βεβαιουμενοι || βεβαιουμεν 1248^v

¹¹ αυτη || αυτω [1%] 1248

¹² συλαγωγων || συλαγαγων 1249 || συλλαγαγων 2352

Colossians

περιτομή του Χριστού, 12 συνταφέντες αυτώ εν τῷ βαπτισματι· εν ᾧ και συνηγερθητε δια της πιστεως της ενεργειας του Θεου του εγειραντος αυτον εκ των¹ νεκρων.

13 Και ὑμας,² νεκρους οντας τοις παραπτωμασιν και τη ακροβυστια της σαρκος ὑμων—συνεζωποιοησεν ὑμας συν αυτῷ· χαρισαμενος ἡμιν παντα τα παραπτωματα·

14 εξαλειψας το καθ' ἡμων χειρογραφον (τοις δογμασιν) ὃ ἦν ὑπεναντιον ἡμιν, και αυτο ηρκειν³ εκ του μεσου, προσηλωσας αυτο τῷ σταυρῷ· 15 απεκδυσαμενος τας αρχας και τας εξουσιας, εδειγματισεν εν παρρησια, θριαμβευσας αυτους εν αυτῷ.

[Don't be disqualified!]

16 Μη ουν τις ὑμας⁴ κρινετω εν βρωσει ἢ⁵ εν ποσει, ἢ εν μερει ἑορτης ἢ νομημιας ἢ σαββατων, 17 ἃ εστιν σκια των μελλοντων, το δε σωμα Χριστου. 18 Μηδεις ὑμας καταβραβευετω,⁶ θελων εν ταπεινοφροσυνη και θρησκεια των αγγελων, ἃ μη ἑωρακεν εμβατευων, εικη φυσιουμενος ὑπο του νοος της σαρκος αυτου, 19 και ου κρατων την κεφαλην, εξ οὔ παν το σωμα, δια των ἄφων⁷ και συνδεσμων επιχορηγουμενον και συμβιβασομενον, αυξει την αυξησιν του Θεου.

20 Ει ουν απεθανετε συν Χριστῷ απο των στοιχειων του κοσμου, τί, ὡς ζωντες εν κοσμῷ, δογματιζεσθε 21—“Μη ἀψη, μηδε⁸ γευση, μηδε θιγης!”—22 (ἃ εστιν παντα εις φθοραν τη αποχρησει) κατα τα ενταλματα και διδασκαλιας των ανθρωπων? 23 Ἄτινα εστιν λογον μεν εχοντα σοφιας εν εθελοθρησκεια⁹ και ταπεινοφροσυνη και αφειδια σωματος, ουκ εν τιμη τινη προς πλησμονην της σαρκος.

[Things above VS things below]

3.1 Ει ουν συνηγερθητε τῷ Χριστῷ, τα ανω ζητετε, οἷο Χριστος εστιν, εν δεξια του Θεου καθημενος· 2 τα ανω φρονεετε, μη τα επι της¹⁰ γης, 3 απεθανετε γαρ και ἡ ζωη ὑμων κεκρυπται συν τῷ Χριστῷ εν τῷ Θεῷ. 4 Ὅταν¹¹ ὁ Χριστος φανερωθη, ἡ ζωη ἡμων,¹² τοτε και ὑμεις συν αυτῷ¹³ φανερωθησεσθε εν δοξῃ.

5 Νεκρωσατε ουν τα μελη ὑμων τα επι της γης: πορνειαν, ακαθαρσιαν, παθος, επιθυμιαν κακην, και την πλεονεξιαν ἣτις εστιν ειδωλολατρια.¹⁴ 6 δι' ἃ ερχεται ἡ οργη του Θεου επι τους υἱους της απειθειας, 7 εν οἷς και ὑμεις¹⁵ περιεπατησατε ποτε ὅτε εζητε εν αυτοις. 8 Νυνι δε αποθεσθε και ὑμεις τα παντα—οργην, θυμον, κακιαν, βλασφημιαν, αισχρολογιαν—εκ του στοματος ὑμων. 9 Μη ψευδεσθε εις αλληλους, απεκδυσαμενοι¹⁶ του παλαιου ανθρωπου συν ταις πραξεσιν αυτου 10 και ενδυσαμενοι τον νεον, τον ανακαινουμενον εις επιγνωσιν κατ' εικονα του κτισαντος αυτον, 11 ὅπου ουκ ενι Ἕλλην και Ιουδαιος, περιτομη και ακροβυστια, βαρβαρος, Σκυθης, δουλος, ελευθερος· αλλα τα παντα και¹⁷ εν πασιν Χριστος.

[Relationships among believers]

¹ των 35^c,1072^c || --- [30%] 35,1072,1768

² υμας 1637^c || ημας 1637 (hard to decipher, but looks like an υ written over an η)

³ ηρκειν 1876^c || ηρεν [40%] 149,201,328,394,928^c,986,1072^c,1249,1768,1876,1892^c

⁴ υμας || ημας 328,394,604,928,1249,1855

⁵ η || και [2%] 1855

⁶ καταβραβευετω 394^c || καταβρευετω 2587 || καταβραβεβετω 824 || καταβραβετω 394

⁷ ἄφων || ἄφων [25%] 1248,1725,1732,1876,2352

⁸ μηδε || μητε 1248

⁹ εθελοθρησκεια || εθελοθρησκια [10%] 1248,1503

¹⁰ της || --- 1768

¹¹ οταν || 1 δε 1761

¹² ημων || υμων [10%] 386,1072

¹³ συν αυτω 2466^c || --- 2466

¹⁴ ειδωλολατρια || ειδωλολατρεια [45%] 1768

¹⁵ υμεις 1876^{c?} || ημεις 1876

¹⁶ απεκδυσαμενοι || απεκδυσα 394 (at end of line)

¹⁷ και || --- 1248

Colossians

12 Ενδυσασθε ουν, ὡς εκλεκτοι του Θεου, ἄγιοι και ηγαπημενοι, σπλαγχνα οικτιρμου,¹ χρηστοτητα, ταπεινοφροσυνην, πραοτητα, μακροθυμιαν· 13 ανεχομενοι αλληλων και χαριζομενοι ἑαυτοις,² εαν τις προς τινα εχη³ μομφην—καθως και ὁ Χριστος εχαρισατο ὑμιν, οὕτως και ὑμεις· 14 επι πασιν δε τουτοις την αγαπην, ἣτις εστιν συνδεσμος της τελειοτητος.

15 Και ἡ ειρηνη του Θεου βραβευετω εν ταις καρδιαις ὑμων, εις ἣν και εκληθητε εν ἑνι σωματι·⁴ και ευχαριστοι γινεσθε.

16 Ὁ λογος του Χριστου ενοικειτω εν ὑμιν πλουσιως εν παση σοφια διδασκοντες και νουθετουντες ἑαυτους, ψαλμοις και ὑμνοις και ὠδαις πνευματικαις εν χαριτι αδοντες εν τη καρδια ὑμων τῷ Κυριῳ.

17 Και παν ὅ τι⁵ αν ποιητε εν λογῳ ἢ εν⁶ εργῳ, παντα εν ονοματι⁷ Κυριου Ιησου, ευχαριστουντες τῷ Θεῳ και Πατρι δι' αυτου.

[Household relationships]

18 Αἱ γυναικες, ὑποτασσεσθε τοις ἰδιοις ανδρασιν, ὡς ανηκεν εν Κυριῳ.

19 Οἱ ανδρες, αγαπατε τας γυναικας και μη πικραινεσθε προς αυτας.

20 Τα τεκνα, ὑπακουετε τοις γουευσιν κατα παντα, τουτο γαρ εστιν ευαρεστον εν⁸ Κυριῳ.

21 Οἱ παteres, μη ερεθιζετε τα τεκνα ὑμων, ἵνα μη αθυμωσιν.

22 Οἱ δουλοι, ὑπακουετε κατα παντα τοις κατα σαρκα κυριοις, μη εν οφθαλμοδουλιαις⁹ ὡς ανθρωπαρεσκοι, αλλ' εν ἀπλοτητι καρδιας, φοβουμενοι τον Θεον. 23 Και παν ὅ τι εαν¹⁰ ποιητε, εκ ψυχης εργαζεσθε, ὡς τῷ Κυριῳ και ουκ ανθρωποις, 24 ειδοτες ὅτι απο Κυριου ληψεσθε την ανταποδοσιν της κληρονομιας· τῷ γαρ Κυριῳ Χριστῷ δουλευετε. 25 (Ὁ δε αδικων κομιεται ὁ ἡδικησεν, και ουκ εστιν προσωποληψια.)

4.1 Οἱ κυριοι, το δικαιον και την ισοτητα τοις δουλοις παρεχεσθε,¹¹ ειδοτες ὅτι και ὑμεις εχετε Κυριον εν ουρανοις.

[Redeem the time]

2 Τη προσευχη προσκαρτερεите, γρηγορουντες εν αυτη εν ευχαριστια, 3 προσευχομενοι ἅμα και περι ἡμων, ἵνα ὁ Θεος ανοιξη ἡμιν¹² θυραν του λογου, λαλησαι το μυστηριον του Χριστου (δι' ὃ και δεδεμαι), 4 ἵνα φανερῶσω αυτο, ὡς δει με λαλησαι. 5 Εν σοφια περιπατετε προς τους εξω, τον καιρον εξαγοραζομενοι. 6 Ὁ λογος ὑμων παντοτε εν χαριτι, ἄλατι¹³ ηρτυμενος, ειδεναι πως δει ὑμας¹⁴ ἑνι ἑκαστῷ αποκρινεσθαι.¹⁵

[Concluding remarks]

4.7 Τα κατ' εμε παντα γνωρισει ὑμιν Τυχικος, ὁ αγαπητος αδελφος και πιστος διακονος και συνδουλος εν Κυριῳ, 8 ὃν επεμψα προς ὑμας εις αυτο τουτο, ἵνα γνω τα περι ὑμων και παρακαλεση τας καρδιας ὑμων, 9 συν Οησιμῳ, τῷ πιστῷ και αγαπητῷ αδελφῷ, ὅς εστιν ἐξ ὑμων· παντα ὑμιν¹⁶ γνωριουσιν τα ὧδε.¹⁷

¹ οικτιρμου || οικτιρμων [20%] 386,1761

² εαυτοις || αυτοις 394

³ εχη || εχει [10%] 1876

⁴ σωματι || σωματοι 394

⁵ ὅ τι || ὅτι [20%] 201,1548

⁶ εν 1725^c,1768^c || --- [10%] 1725,1768,1897

⁷ ονοματι 35^c || 1 του [10%] 35

⁸ εν || τῷ [20%] 201,204

⁹ οφθαλμοδουλιαις || οφθαλμοδουλειαις [43%] 201,986,1855^c

¹⁰ εαν 1892^c || αν (19.1%) 1248,1503 || --- 1892

¹¹ παρεχεσθε || παρεχετε [18%] 1761

¹² ο θεος ανοιξη ημιν || ~ 3412 328,394,604,928,1249

¹³ αλατι || αλλατι 1876

¹⁴ υμας || ημας 386

¹⁵ αποκρινεσθαι || αποκρικρινεσθαι 824 (from one page to the next)

¹⁶ υμιν || υμων 2466

¹⁷ ὧδε || ὧδε 386^c,444,1249,1548,1732,1865,1892

Colossians

10 Ασπαζεται ύμας Αρισταρχος, ὁ συναιχμαλωτος μου, και Μαρκος ὁ ανεψιος Βαρναβα (περι οὗ ελαβετε εντολας· εαν ελθη προς ύμας δεξασθε αυτον), 11 και Ιησους ὁ λεγομενος Ιουστος, οἱ οντες εκ περιτομης οὔτοι μονοι συνεργοι εις την βασιλειαν του Θεου· οἱτινες εγεινηθησαν μοι παρηγορια.

12 Ασπαζεται ύμας Επαφρας, ὁ εξ ύμων, δουλος Χριστου, παντοτε αγωνιζομενος ὑπερ ύμων εν ταις προσευχαις, ἵνα στητε τελειοι και πεπληρωμενοι εν παντι θεληματι του Θεου.

13 Μαρτυρω γαρ αυτω ὅτι εχει ζηλον πολυν ὑπερ ύμων, και των εν Λαοδικεια και των εν Ἰεραπολει.

14 Ασπαζεται ύμας Λουκας, ὁ ιατρος ὁ αγαπητος, και Δημας. 15 Ασπασασθε¹ τους εν Λαοδικεια αδελφους, και Νυμφαν και την κατ' οικον αυτου εκκλησιαν.

16 Και ὅταν αναγνωσθη παρ' ύμιν ἡ επιστολη,² ποιησατε ἵνα και εν τη Λαοδικεων³ εκκλησια αναγνωσθη, και την εκ Λαοδικειας ἵνα και ύμεις αναγνωτε.

17 Και ειπατε Αρχιππω, “Βλεπε⁴ την διακονιαν ἣν παρελαβες εν Κυριω, ἵνα αυτην πληροισ.”

[Sign-off]

4.18 Ὁ ασπασμος τη εμη χειρι: Παυλου. Μνημονευετε μου των δεσμων. Ἡ χαρις μεθ' ύμων. Αμην.⁵

¹ ασπασασθε 201^ο || ασπασασθαι 201

² επιστολη || 1 αυτη 2080

³ λαοδικεων || λαοδικαιων [15%] 1100

⁴ βλεπε || βλεπετε 1248

⁵ The Greek font used is Bwgrkl and may be downloaded free from <http://www.bibleworks.com>.